Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 13.10.2021 www.osw.waw.pl

Estonia: wzmocnienie obrony wybrzeża

Piotr Szymański

6 października estońska agencja uzbrojenia (Centrum Inwestycji Obronnych) poinformowała o wyborze pocisków Blue Spear 5G SSM o zasięgu 290 km dla tworzonej lądowej rakietowej jednostki obrony wybrzeża. Dostarczy je izraelsko-singapurskie konsorcjum Proteus Advanced Systems. Szczegóły kontraktu nie zostały ujawnione, Estończycy nie podają też bliższych informacji na temat całego systemu – liczby jednostek ogniowych i typu wyrzutni. Według planów pełną zdolność operacyjną ma on osiągnąć w 2024 r. Będzie wchodził w skład marynarki wojennej i docelowo pokryje całość wybrzeża kraju. Wiadomo, że tamtejszy budżet obronny na 2022 r. przewiduje na realizację tego programu 46 mln euro (w przyszłym roku Estonia wyda na obronę 2,31% PKB, tj. 748 mln euro).

Komentarz

- Pozyskanie nowoczesnego lądowego systemu obrony wybrzeża oznacza przełom dla procesu modernizacji Sił Zbrojnych Estonii, która – jako pierwsze z państw bałtyckich – dysponować będzie pociskami dalekiego zasięgu, a tym samym zdolnością do rażenia celów poza granicami kraju. Dla Tallinna program to początek budowy zdolności antydostępowych. Jest on najważniejszym, ale nie jedynym elementem planu wzmocnienia obrony wybrzeża – Estonia kupiła także znaczną liczbę min morskich produkcji fińskiej (początek dostaw w br.) oraz zapowiedziała pozyskanie sensorów poprawiających nadzór nad obszarami morskimi.
- Z wypowiedzi przedstawicieli Sił Zbrojnych Estonii wynika, że pododdziały rakietowej jednostki obrony wybrzeża mogą operować w głębi kraju (ich zasięg i tak obejmie wtedy Zatokę Fińską, liczącą w najszerszym punkcie ok. 130 km) i na należących do niego wyspach znajdujących się pomiędzy wejściem do Zatoki Fińskiej i Zatoki Ryskiej. Taka dyslokacja pozwoliłaby zabezpieczyć kierunki północny i zachodni od strony morza. Systemy na estońskich wyspach mogłyby służyć również obronie wybrzeża łotewskiego, w szczególności utrudniać dostęp do Zatoki Ryskiej. W 2019 r. na Saremie ćwiczył pododdział polskiej Morskiej Jednostki Rakietowej.
- Kontrakt po raz kolejny pokazał ograniczenia we współpracy państw bałtyckich w dziedzinie zakupu uzbrojenia i sprzętu wojskowego. W latach 2020–2021 Estonia prowadziła rozmowy z Łotwą na temat wspólnego nabycia systemu obrony wybrzeża i kołowych transporterów opancerzonych. Rozbieżne harmonogramy modernizacji sił zbrojnych sprawiły jednak, że priorytetem dla Tallinna okazała się obrona wybrzeża, a dla Rygi – wzmocnienie wojsk lądowych. W związku z tym oba kraje dokonają oddzielnych akwizycji – Estończycy pozyskają najpierw rakietowy system obrony wybrzeża, a w

drugiej połowie dekady nowe pojazdy opancerzone, a Łotysze na odwrót. Kraje bałtyckie prowadzą prace przygotowawcze do wspólnego zakupu systemów artyleryjskich – wyrzutni MLRS z pociskami dalekiego zasięgu.

- Estońskie inwestycje w obronę wybrzeża mogą stać się impulsem do zacieśnienia współpracy wojskowej z Finlandią, która w 2018 r. zamówiła izraelskie pociski przeciwokrętowe Gabriel V dla kutrów rakietowych i nowych korwet. Oznacza to, że siły morskie obu państw dysponować będą pociskami dalekiego zasięgu z tej samej rodziny oraz takim samym systemem minowym. W tej sytuacji przed ich marynarkami wojennymi otworzy się nowe potencjalne pole kooperacji w zakresie ćwiczeń i szkoleń.